

קול-שירה צבעוני וחדש

אפשר מאד. שחלק ניכר משמחת הביקורת ושבחיה מהנאת-הקריאה. שנתגלו לאהר הופעת ספר-שיריו של זמירא) מעל דפי המוספים הי ספרותיים וכתבי-העת. נבע לאו דווקא מהתעמקות בדימויים ובפרדי זודיה שלו, אלא פשוט מתחושת רעננות שבשמיעת קול חדש. שי הצליח למזג כמה מהשגי השירה המודרנית עם נוף אסוציאטיבי אחר. צבעוני-מזרחי ועליו. היה זה כעין מיוזג-גלויות פואטי בין

שם ועל האחוה שבו. עד כה לא הקיפו לנו עדות-המזרח בארץ מי שורר רציני, ואף לא ידועה אצל-נו שירה ערבית בעלת משקל פיוט עצמאי. והנה באה שירתו של ש. זמיר. ובמקום חרוזים ליריים נדרו שים, מתוקים ימיזשנים, העמידה תחושת-דימוי חריפה ואינטואטיבית. המעלה תמונות צבעוניות הר נתפסות כשרטוט חדפעמי. צלול רר רענן. על רקע הכבישים. קוויי הטיסה ואיבכות מזג-האוויר והשי-

הרקיע כה נמוך. — / די לעי מוד על בהונות הרגלים, / לפשוט חבילת קש ולהדליקה בירח. / שורת השיטים שחה ברוח. / כריי סי עסעף עומד לגום. / ובין ענפי העצים. / הציפורים הכחולות פורו טות על מנדולינות / מול דפרי תווים ערוכים / לכבוד עובריה-אורח. או כהשמים הסגולים כה נמוכים. / ילד, העולה על בהונות רגליו, יכול לתלוש / מימחטה מי ענן סגול. / יושב אני ומחכה לכר כבים שיזרחו.

שורות מעין אלו מדגימות כמה מיסודות-המיוזג בין קולורים מזרי רחי, או אף יס-תיכוני הדומה ל-עתים לזה של לורקה**). בין דרי מויי-אחוה פשוטים, שאף הם אי נם רווחים ביותר, כידוע, בעת הי אחרונה במה שמקובל כשירה מר דרגיסטית (ילד העולה על בהר נות רגליו...". דפית-תווים ערוכים לכבוד עובר-האורח. או גם "יושב אני ומחכה לכוכבים שיזרחו"). ר בין כעין סוריאליזם פיוטי. לאמיתו, המשתקף בסכניקת הדימויים ובעצם והנחות והקומבינציות של המצב הפיוטי היסודי ומבנה השיר וזרי מתו. סוריאליזם זה שבקו השירטוט החינני. הרוטט בצבעוניות חלומית, 'עדינה ועליוה. מתגלה בבתים כה-על הדשא... חושי כבים. / כנרות מת-קצרים ודועכים. / ואחר-לא-כלום שני נופל על לא-כלום ראשון. / ובאופק סגוניות כחולות / נושאות נעלי במקוריהן. מהשרוכים". או "הסרות צועדות על הרמה. / גי ביהות. כה גבוהות. כבתים נעים. / הן צועדות כזו אהר זו כרחוב של בתים. / המהווה באופק טרי שת דרכים עם הרחוב שממול".

רמונה גילן - רישום

קעים הבארומטרים של השירות המטראולוגי — מכאן ועד אס-טרחן ואינדונזיה ממפת-הילדים. שי בה יכול עתה לערוך מסע-עסרון מסעירים על-פני הצבע הכחול של האוקינוס ההודי והים הכספי. קסמו לקורא בעיקר שורות כי

משורר-מודרניסט ובין זמר-עם מוד רחי, שמאחוריו מסורת המטבעות הי יצוקות, האוריינטליות, של אלמוניות נוסח-הניגון המנוטוני על הקולוריס

(*) הקול מבעד לענף, מאת ש. זמיר. הוצאת ספרית פועלים, 1960.

הפרוזאיות המודגשת של שתי השורות האחרונות נבדלת רק כלי פי חוץ מהסוריאליזם הצבעוני שי בשורות אחרות של זמיר. עולה כאן איזה הד של השוואה לפרור, או לנרודה בתחילת דרכו. לא שזמיר מחקה או אף מושפע במ יוחד. אך המיוזג בין סוריאליזם צבעוני ופשטות פרוזאית של אחי ותיחולין מקרב כאן את התרשי מות מהדימויים בהקול מבעד לעי נף" לזכרון מרכיבים פיוטיים סוריי אליסטיים-פרוזאיים באשר הם. לכן "שלוליות הפז... נוססות ברח". סתם ברח' בלי שם, היבש והמשרדי. אך "ברח". הזה, הלקוח כי אילו ממיסמך כלשהו של העיריה המצוי כאילו בשיכון-עמידר אל-מוני, כלל אינו מעבירנו לנוף הפי שטה או לאיזה נוף-גרוטסקה. הוא אינו מסחידנו בפרוזאיות שלו, שי כן יודעים אנו, כי גם במרפסותיו תימצאנה "חמש סהרוריות בסגור לים", וגם באוזירו יזרו "חופני אר רז ותפוחים".

רק לעתים יוצר הסוריאליזם הי פרזואי של זמיר נוף, המנותק בי הפשטות הדמיונית ממסתבר-לעין דימויי, מראה עקיפה של "השמים הסגולים כה נמוכים. / ילד העולה על ענף-עץ יכול לדקור / באולר את האלהים". במקרים ספורים אי לה עדים אנו למראות שיריים מי גובשים בייחודם (למשל, השיר, ליד האגם: "הפרות עוברות. / אוכלות האדמה, דזנם אחר דזנסו / קבוצת עצים, ירוקים מעלים. / שחורים מצל. / חומים מאבק, מכערים את הנוף. / ועל גלי היקום נראו / הצאי גברים חצאי נשים ומשחקים יחד"). תמונה שירית כזאת אמנם קר רובה לתמונה של, שיר נכיה-מלח מה' (לכל שניים מאיתנו שלוש עיניים, / לכל חמישה — שמונה ידיים"). אך ברור גם ההבדל בין שי תיהן. במקרה האחד לפנינו דימוי של ריאליה, במקרה השני הפלגה סוריאליסטית רחוקה יותר מחופי (חסוף בעמוד 13)

(**) מימחטה מענן סגול, "הי ציפורים הכחולות המודרות על מני דלינות", או אף "הדלקת הירח ב-רקיע נמוך.

קול שירה צבעוני וחדש

(ט"ף מעמד 10)

הריאלית ודאי, כמובן, שלא נאן ולא נאן אין א שירה מוסססת דחוקא.

יהא זה עול לשירת זמיר אם נראנה רק כשירת דימוי-נוף ומר אות צבעוניים סוריאליסטיים, בעלי גחן סבעי של אורנאמנטאליות מר רחית. אות עומק ואותה אינטנסריות ביות שלמה של שיר כליד האגם פורגשים גם בשורות ובתים אד דים, שאינם מבוססים כלל על דימוי חזותי כלשהו (למשל, שיר שי זויף, או, חסוף התצוצרה). אפר שר לומר, אולי, שאין אלה שירים סובים כשיריו החזותיים הסוריא ליסטיים, אך בלי היסוד החזותי שבהם לא היה קיום גם לדימויו של זמיר. כן נראה לי, שדחוקא שירים אלה יכולים לשמש פתח ל חידוש ולהתפתחות בשירת זמיר בעתיד במידה שלא ירצה להשאר צמוד יתר-על-המידה לנף ספרת הראשון.

מצד שני, לא כל שירים, בלתי חזותיים, אלה מצויים על הרמה הנאותה. שיר כמו, כשמתה עירית, עם כל כנותו ועם כל היותו סר נסטיבי לגבי אמת המצב המוחשי, אין להשוותו לרוב השירים בקובץ. הוא הדין בשיר כליליפועז, וב עוד אחדים. הצבעוניות ההומאניס טית של זמיר לגיטימית ככל נוף אחר בשירה. בתנאי שתיוהר מר דידות, אך עלינו להודות בבירור, שרדידות זו מעלה עד להתמיה ב שים לב להיות. הקול מבעד ל ענף, הקובץ הראשון של זמיר ולי תמאטיקה שלו. שעל סי תכנה ר צורתה אורבות לה בלי הרף סכנות של השטחת סולם הצבעים והקור לות.

ובהערת-שוליים, שאינה נוגעת ל עצם השירה, אך המתעוררת שוב ושוב מבחינה גראפית וחזותית ב עת הקריאה: הניקוד הלקוי, החסר דגשים, המונהג לאחרונה ברבים מספרי שירה, משאיר רושם בלתי נעים של משהו לא-שלם מבחינה לשונית. אין להבין מה התגיון ב ניקוד כלאיים מעין זה.